

Nr 15.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Genom en den 30 januari 1953 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 42, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 (nr 25) angående patent.

Härigenom förordnas, att 4 § 3 mom. samt 7 och 11 §§ förordningen den 16 maj 1884 angående patent¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

4 §.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *femtio* kronor.

3 mom. Därjämte åligge sökanden att bifoga en avgift (ansökningsavgift) av *ett hundra* kronor.

7 §.

Äro ansökningshandlingarna — — — — i ärendet.

Sedan ansökan — — — — skriftlig invändning.

Före utgången av den i andra stycket angivna tid skall sökanden till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av *sjuttio fem* kronor; dock må denna avgift, förhöjd med tjugufem kronor, erläggas inom två månader därefter. Sökes patent av uppfinnaren och gör han inom den i andra stycket angivna tid framställning om befrielse från utfärdningsavgift, må patentmyndigheten

Före utgången av den i andra stycket angivna tid skall sökanden till patentmyndigheten inbetala en avgift (utfärdningsavgift) av *ett hundra* kronor; dock må denna avgift, förhöjd med tjugufem kronor, erläggas inom två månader därefter. Sökes patent av uppfinnaren och gör han inom den i andra stycket angivna tid framställning om befrielse från utfärdningsavgift, må patentmyndigheten

¹ Senaste lydelse, se beträffande 4 § 3 mom. SFS 1920:162 samt beträffande 7 och 11 §§ SFS 1951:181.

(Gällande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

medgiva sådan befrielse, där det finnes förenat med stor svårighet för honom att erlägga avgiften. Avslås framställningen, äge sökanden städse erlägga avgiften, utan förhöjning, inom två veckor från det sökanden underrättats om beslutet på sätt i 5 § sägs; och må talan mot beslutet ej föras.

Fullgör sökanden — — — — — hava erlagts.

Sedan tiden — — — — — till avgörande.

Möter ej — — — — — huvudsakliga delar.

Har patentansökan — — — — — allmänna tidningarna.

11 §.

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det fjärde erläggas en årsavgift, utgörande för *vart och ett av det fjärde och femte året femtio kronor, av det sjätte och sjunde året sjuttiofem kronor, av det åttonde och nionde året etthundra kronor, av det tionde och elfte året tvåhundra kronor, av det tolfte och trettonde året trehundra kronor, av det fjortonde och femtonde året fyrahundra kronor samt av det sextonde och sjuttonde året femhundra kronor.*

Förutom de avgifter, som omförmälas i 4 och 7 §§, skall för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, till patentmyndigheten för varje patentår från och med det fjärde erläggas en årsavgift, utgörande för det fjärde året femtio kronor, för det femte året sjuttiofem kronor, för det sjätte året etthundra kronor, för det sjunde året etthundratjugufem kronor, för det åttonde året etthundrafemtio kronor, för det nionde året etthundrasjuttiofem kronor, för det tionde året tvåhundra kronor, för det elfte året tvåhundrafemtio kronor, för det tolfte året trehundra kronor, för det trettonde året trehundrafemtio kronor, för det fjortonde året fyrahundra kronor, för det femtonde året fyrahundrafemtio kronor, för det sextonde året femhundra kronor och för det sjuttonde året femhundrafemtio kronor.

Avgiften, som — — — — — näst därefter.

Innehaves patent — — — — — ej föras.

Årsavgift må — — — — — tre månader.

Fullgöres ej — — — — — patentet förfallet.

Patenthavare vare — — — — — beskrivningens offentliggörande.

*(Gällande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953. Lagen skall ej äga tillämpning å avgift, som med laga verkan kunnat erläggas efter ikraftträdandet men inbetalats dessförinnan. Nya lagen skall dock städse gälla med avseende å årsavgift för patentår, som börjar efter den 31 augusti 1953.

Därest med tillämpning av vad i 7 § tredje stycket eller 11 § tredje eller fjärde stycket stadgas rörande anstånd med betalning avgift, som eljest skolat erläggas före lagens ikraftträdande, inbetalas därefter, skall beträffande avgiften äldre lag gälla.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I ärenden, som handläggas av patent- och registreringsverket, utgå vissa avgifter, som äro avsedda att täcka statsverkets kostnader för ämbetsverket. Då avgifterna i patentärendena numera visat sig otillräckliga för att täcka kostnaderna för dessa ärenden, föreslås i propositionen en höjning av patentavgifterna. Höjningen beräknas medföra en inkomstökning å omkring 1 200 000 kronor om året.

Gällande bestämmelser m. m.

I de olika ärenden, som ankommer på patentverket, erlägges särskilda avgifter. Dessa har hittills så avvägs, att inkomsterna av avgifterna beräknats skola ungefärligen motsvara kostnaderna för patentverkets verksamhet. Frågan om avgifternas storlek prövades senast år 1951. I proposition nr 71 till nämnda års riksdag framlades nämligen förslag om vissa avgiftsändringar.

Bestämmelser om sådana avgifter varom nu är fråga finns bl. a. i förordningen den 16 maj 1884 angående patent. Sålunda innehåller patentförordningen föreskrifter om fem olika slags avgifter, nämligen ansökningsavgift, utfärdningsavgift, återupplivningsavgift, besväravgift och årsavgift. Enligt 4 § 3 mom. skall vid ansökan om patent av sökanden bifogas en ansökningsavgift av 50 kronor. Avgiften skall erläggas, innan någon teknisk granskning gjorts av patentmyndigheten, och återbetalas icke, om ansökningsingen ej leder till patent. Utfärdningsavgift, avsedd att täcka kostnaden för patentskrifter-

nas tryckning, skall enligt 7 § tredje stycket av sökanden erläggas med 75 kronor eller, om betalning sker inom viss angiven respittid efter förfallodagen, med ett med 25 kronor förhöjt belopp. Vad som erlagts i utfärdningsavgift återbetalas, om patent ej meddelas. Har sökande vid ansökan om patent brutit i vissa angivna avseenden, skall patentmyndigheten förelägga honom att yttra sig och avhjälpa förefintlig brist. Underlåter sökanden att yttra sig inom föreskriven tid skall patentmyndigheten avföra ansökningen. Sökanden äger dock enligt 5 § andra stycket och 6 § andra stycket återuppliva ansökningen genom att inkomma med yttrande och återupplivningsavgift av 25 kronor eller, vid förnyad återupplivning, av 75 kronor. Har patentmyndigheten å anmälningssavdelning förklarad patentansökning förfallen eller avslagit sådan ansökning, äger sökanden att inom viss tid anföra besvär hos myndighetens besvärsavdelning. Vidare äger den som gjort invändning mot patentansökning, om denna trots invändningen bifallits, anföra besvär. Vid besvären skall enligt 8 § första och andra styckena fogas besvärsavgift av 75 kronor. Slutligen skall enligt 11 § för meddelat patent, som icke är tilläggsopatent, för varje patentår från och med det fjärde till och med det sjuttonde erläggas årsavgift. Denna utgör för vart och ett av fjärde och femte året 50 kronor, av sjätte och sjunde året 75 kronor, av åttonde och nionde året 100 kronor, av tionde och elfte året 200 kronor, av tolfte och trettonde året 300 kronor, av fjortonde och femtonde året 400 kronor samt av sextonde och sjuttonde året 500 kronor. Summan av årsavgifterna blir alltså 3 250 kronor. Årsavgift skall erläggas inom viss tid. Stadgande finnes om respittid av först tre och sedan ytterligare tre månader. Vid betalning under respittiderna skall enligt 11 § fjärde stycket erläggas på visst sätt förhöjda årsavgifter.

I detta sammanhang må anmärkas, att ansökningsavgiften utgått med 50 kronor sedan den 1 juli 1920. Utfärdnings-, återupplivnings- och besvärsavgifterna har införts vid skilda tillfällen under 1920- och 1930-talen. Utfärdnings- och återupplivningsavgifterna har jämkats 1951. Även årsavgifternas storlek har växlat. Sålunda utgjorde summan av årsavgifterna under tiden före den 1 juli 1920 725 kronor, under tiden närmast före den 1 juli 1929 3 000 kronor, under tiden från och med denna dag till och med den 30 juni 1951 2 200 kronor och under tiden därefter på sätt förut angivits 3 250 kronor.

Framställning från patentverket och yttranden däröver.

Patent- och registreringsverket har i skrivelse den 1 oktober 1952 (stencilrad) hemställt, att vissa avgifter enligt förordningen den 16 maj 1884 angående patent måtte höjas.

Över patentverkets framställning har efter remiss utlåtanden avgivits av riksräkenskapsverket, statskontoret, statens sakrevision, statens priskontrollnämnd, kommerskollegium och svenska uppfinnarkontoret. Kommers-

kollegium har tillika överlämnat av kollegiet införskaffade yttranden från rikets samtliga handelskamrar utom en, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, kooperativa förbundet, svenska uppfinnareföreningen och svenska patentombudsforeningen.

En översiktlig redogörelse för innehållet i nämnda framställning och yttranden lämnas å s. 6—14 i propositionen, vartill protokollet torde få hänvisa.

Departementschefen.

Vid remissen till lagrådet har *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, anfört.

»I den proposition, genom vilken förslag om ändring i vissa avgifter i ärenden handlagda av patent- och registreringsverket förelades 1951 års riksdag, framhöll jag, att även framdeles borde gälla den dittills tillämpade ordningen att nämnda avgifters storlek borde så avpassas att statsverkets inkomster av avgifterna ungefär motsvarade dess kostnader för patentverket. Första lagutskottet uttalade i sitt av riksdagen sedermera godkända utlåtande i anledning av propositionen, att anledning saknades att, i varje fall i dåvarande läge, frångå de grundsatser som dittills tillämpats i fråga om sättet för finansiering av kostnaderna för patentverkets verksamhet. Principen för bestämmandet av avgifternas storlek har sålunda nyligen prövats. Det synes icke föreligga skäl att nu upptaga denna princip till omprövning.

Utredningen i ärendet visar, att under budgetåret 1951/52 inkomsterna understigit kostnaderna med betydande belopp och att man med oförändrade avgifter har att räkna med underskott av liknande storlek innevarande budgetår och ett ännu större underskott budgetåret 1953/54. Patentverket har för sin del beräknat underskottet för sistnämnda budgetår till omkring 1 300 000 kronor. Denna beräkning bygger bl. a. på att ämbetsverkets hemställan om utökning av ämbetsverkets personal skulle bifallas. Ämbetsverket har vidare framhållit, att i det angivna underskottet inginge ett beräknat underskott i aktiebolagsärendena på omkring 100 000 kronor, men att man på grund av vissa omständigheter kunde hysa tvekan om underskott verkligen skulle uppkomma i dessa ärenden. Patentverket har därför ansett jämkning av avgifterna böra göras så att den kunde beräknas medföra en inkomstökning med ungefär 1 200 000 kronor.

Vid bedömning av patentverkets förslag är först att beakta, att de äskanden rörande patentverket, som i statsverkspropositionen förelagts innevarande års riksdag, icke innefattar förslag om utökning av verkets personalorganisation och att de i statsverkspropositionen upptagna anslagen för avlöningar och omkostnader med omkring 235 000 kronor understiger de belopp patentverket räknat med. Å andra sidan framgår av vad statens sakrevision anfört i sitt yttrande, att fastighetskostnaderna beräknats för lågt. Även pensioneringskostnaderna synes ha upptagits i underkant. Med

hänsyn till vad nu anförts anser jag — särskilt som beräkningar av den art varom här är fråga med nödvändighet måste vara förenade med betydande osäkerhet — att man vid bestämmandet av avgiftshöjningens storlek kan utgå från det av patentverket angivna underskottet å 1 200 000 kronor.

I några yttranden har ifrågasatts att man i avvaktan på prövningen av ett nyligen framlagt förslag till nordiskt patentsamarbete, vilket kunde väntas medföra en minskning av patentverkets kostnader, icke nu borde genomföra någon avgiftshöjning. Frågan om ett sådant samarbete befinner sig emellertid på ett så förberedande stadium att den icke bör hindra en avgiftshöjning, som är betingad av nu rådande förhållanden.

I likhet med patentverket anser jag att endast avgifterna i patentärenden bör ändras. Ej heller mot förslaget till fördelning av höjningarna på de olika arterna patentavgifter har jag något att erinra. Vad jag sålunda förordar innebär bl. a., att patentansökningsavgiften höjes. Med hänsyn till vad några remissinstanser anfört därom att en höjning av denna avgift borde föranleda en ökning av anslaget till uppfinnarkontorets understödjande verksamhet får jag påpeka, att i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag för nämnda verksamhet äskas 75 000 kronor. Beloppet är beräknat med beaktande av att förslag om höjning av patentavgifterna skulle komma att föreläggas riksdagen.

Förhöjningen av avgifterna bör träda i kraft den 1 juli 1953. Mot de av patentverket föreslagna övergångsbestämmelserna har jag intet att erinra.»

Lagrådet.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 42, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 mars 1953.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Branting, Olofsson*, Lode-
nius, Lindblom, Lundgren, fru Sjöström-Bengtsson* och herr Franzén*;

från andra kammaren: herrar Rylander, Landgren, fröken Öberg*,
herrar Gustafsson i Borås, Johansson i Norrfors, Ekström*, Fröding* och
Lundqvist*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.